

# News1 מחלקה ראשונה

יום שלישי 09 פברואר 2016 09:48

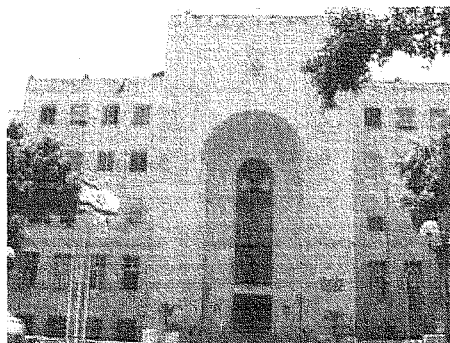
הצטרפות ל- VIP

תגובות | News1.co.il

איתמר לוין

"עיניים להם ולא יראו"

## עיריית חיפה תפצה פסל על ונדליזם



"בונדליזם מוחלט" [גליון, עיריית חיפה]

העירייה תשלם 530,000 שקל לגרשון קריספל על הרס תבליט ענק שהציב לפני 50 שנה בבית ספר בעיר - ביהמ"ש: הטיפול הכושל בתבליט נובע מבורות ורשלנות של כל הנוגעים בדבר בעירייה

4 ת"א 50172-01-13, גרשון קריספל ל עיריית חיפה / פס"ד

...

עיריית חיפה תפצה את הפסל גרשון קריספל ב-530,000 שקל בשל הרס של פסל שיצר לפני יובל והוצב בבית הספר עירוני ה' בעיר. כך קבעה (3.2.16) שופטת בית המשפט המחוזי בחיפה, שושנה שטמר.

קריספל הוא אמן בעל שם, שרבות מיצירותיו מוצבות בחיפה. בשנת 1965 הוא יצר בהזמנת העירייה תבליט אריחים בשטח של 30 מ"ר, שנושא היה חג האסיף ואשר נקבע על קיר בית הספר. העירייה הסירה אותו בשנת 2012, סירבה לומר מה עלה בגורלו ורק במהלך הדיון בתביעתו של קריספל התברר שהאריחים נופצו והושלכו לאתר פסולת בלתי ידוע.

העירייה טענה, כי היה עליה להוריד את התבליט משום שאריחים החלו ליפול ממנו ולסכן את התלמידים. שטמר אינה מקבלת הסבר זה, באומרה שניתן היה למצוא פתרון זמני עד שהאריחים יחוזקו - למשל: הצבת רשת על הקיר. לדבריה, אם כל חטאת בטיפול הלקוי בתבליט היה "בורותם ורשלנותם של כל המטפלים בעירייה בנושא".

שטמר אומרת: "בלא כל היסוס, בונדליזם מוחלט, הלך הקבלן והסיר את התבליט תוך שבירת האריחים היקרים וזריקתם כפסולת בניין. אינני יכולה להבין איך המנהל [של בית הספר, יורם אורן], המפקח והקבלן לא ראו כי מדובר בפסל סביבתי בעל ערך אמנותי וכספי". שטמר קוראת עליהם את הפסוק "עיניים להם ולא יראו".

בהמשך קובעת שטמר, כי לקריספל היו זכויות יוצרים על התבליט, למרות שהקים אותו כאשר הועסק במשרה חלקית בידי העירייה. לדבריה, לא סביר שתמורת שכרו הזעום באותה עת הוא גם ביצע עבודה גדולה ומורכבת זו, ובוודאי שנתרו לו זכויות רחניות בפסל גם לאחר הצבתו.

שטמר דחתה את בקשתו של קריספל, אשר תבע מהעירייה מיליון שקל, להורות לעירייה לבנות מחדש את התבליט, באומרה שמדובר בצעד אנכרוניסטי. לעומת זאת, היא קבעה שיש לפצות על שוויו של התבליט, אשר בהסתמך על מומחים העריכה ב-434,000 שקל. העירייה גם תשלם 100,000 שקל כפיצוי על פגיעה במוניטין ועל עוגמת נפש, ועוד 75,000 שקל הוצאות. את קריספל ייצג עו"ד י' נחשון, ואת העירייה - עו"ד עפרה שלו-יפתחאל.

איתמר לוין

תאריך: 09/02/2016 | עודכן: 09/02/2016

מועדון הבלוגרים  
עוקבים: 282 \* לקבלת רשימות איתמר לוין לדוא"ל שלך הקלק כאן

להצטרפות הקלק כאן

מועדון VIP

# News1 מחלקה ראשונה

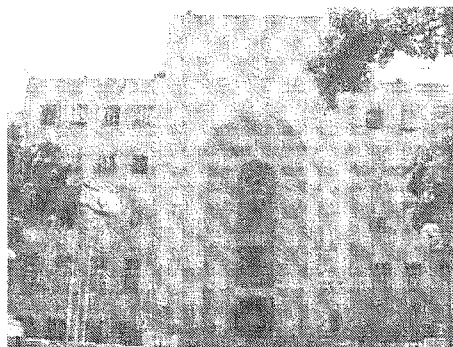
יום שלישי 09 פברואר 2016 16:01

הצטרפות ל- VIP

משורר נוסטרין וסופר | תגובות | חיים  
שטנגר, משרד עורכי-דין ונוטריון

ד"ר חיים שטנגר

## שוויה הכלכלי של יצירת אמנות שהושמדה



בניין יצירת אמנות, תל אביב, ישראל, 1965. צילום: ד"ר חיים שטנגר

המחוזי בחיפה קבע כי גרשון קניספל הינו בעל זכויות היוצרים בתבליט ועיריית חיפה פגעה בתבליט, שעה שהתנהלותה הייתה בלתי סבירה, בכך שלא הביאה מומחה למקום ולא פעלה לנטרל הסכנה המיידית, לה טענה היא, באופן זמני, כתוצאה מנפילת אריחים. כן נקבע שקניספל הינו בעל הזכות המוסרית בתבליט וככזה זכאי הוא, ששמו יקרא על יצירתו ושלא ייעשה בה כל סילוף ופגמה

■ ■ ■

לא לעתים מזומנות מספקת לנו פסיקתם השוטפת והיומיומית של בתי-המשפט בישראל, פסקי-דין הדנים בערכם הכלכלי של יצירות אמנות להבדילם מערכם האמנותי של יצירות אמנות וגם/או פסקי-דין הדנים בערכם האמנותי של יצירות אמנות, במשולב וכחלק בלתי נפרד מערכם הכלכלי של יצירות אמנות אלה. כזה הוא פסק-הדין שניתן לפני פחות משבוע ימים בידי שופט בית המשפט המחוזי, בחיפה, כב' השופטת, שושנה שטמר. בתביעה שהגיש היוצר, הפסל והצייר המוכר ובעל המוניטין העולמי, גרשון קניספל נגד עיריית חיפה, בדרישה לפיצוי, בגין ובשל השמדת יצירה שלו, שיצר הוא ואשר הוצגה שנים הרבה להנאת הציבור הרחב, במרחב הציבורי בעיר, חיפה, ניתן פסק-דין חשוב ביותר, בידי בית משפט המחוזי, בחיפה, בכל הקשור לשוויה הכלכלי והאמנותי של יצירת אמנות שהושמדה.

גרשון קניספל, שהינו אומן העוסק בפיסול וציור, הקים בשעתו פסל בצורת תבליט על קיר בית ספר בחיפה, מבלי לידעו ניתצה העירייה האריחים שהרכיבו הפסל וזרקה אותם, כפסולת. בכתב-ההגנה טענה העירייה, כי התבליט הורד בשל סכנה לעוברי אורח, עקב נפילת אריחים. בית המשפט דן בשאלות, מי הבעלים בתבליט ולאזהר סעדים משפטיים זכאי הפסל, גרשון קניספל, מעיריית חיפה, שהינו בעל שם ומוניטין בארץ ובחו"ל, בשל השמדת יצירתו, בידי העירייה.

בשנת 1965 הוזמן קניספל בידי העירייה, להקים פסל על חזית קיר בית הספר "עירוני ה" ברחוב האסיף בחיפה. הפסל בוצע בצורת תבליט, שהורכב מ-154 לבני שמות בגודל של 5X50X30, שנשרפו בתנורי בית החרושת "נעמן" וצופו בגלזורה. לטענת קניספל, הציפוי גרם לכך שקרני השמש ישתקפו בתבליט, מה שהוסיף לייחודיותו. התבליט השתרע על פני שטח של כ-30 מ"ר (7.7 מ' X4 מ'). הנושא היה חג האסיף והתייחס לעבודת האדמה בארץ עם מוטיב תנ"כי מחד-גיסא והתיישבותי-חלוצי, מאידך-גיסא.

בתחילת שנת 2012, הסירה העירייה התבליט בנימוק, לפיו נוצרה סכנה בטיחותית חמורה לילדי בית הספר ולעוברי אורח בשל נפילת אריחים מהתבליט. לפני הורדת התבליט לא הודיעה העירייה לקניספל שהיא עומדת להשמיד הפסל. העירייה הודיעה לקניספל שהתבליט נעלם ובמיקומו של התבליט החסר, נצבע הקיר, בצבע גזר. הצדדים נחלקו בשאלה האם התובע היה עובד או קבלן עצמאי שהוזמנה אצלו עבודה; מה היו זכויותיו בתבליט - האם "הזכות הכלכלית" וגם/או זכות הבעלות הייתה שלו וגם/או נותרה בידו או ורק ה"זכות המוסרית"; מה הם הפיצויים המגיעים לקניספל.

בית המשפט קבע, שקניספל הקים הפסל, במהלך עבודתו וגם/או כקבלן היוצר עבודה מזמנת ונותר בעל זכות הבעלות בפסל. לעירייה הייתה זכות להציג הפסל, במקום בו הציבו קניספל לעיני כל - לתקופה בלתי מסויגת מראש, לטפל בפסל במימנות, לשמרו ואם נוצרה סיבה הולמת להסרתו וגם/או להזדתו, היה עליה לידע קניספל, בצורך שכזה ולבצע השינוי בהתייעצות עמו וגם/או בדרך שיבחר, שאיננה מסכנת מי מאנשי העיר. עוד קבע בית המשפט שקניספל הינו בעל זכויות היוצרים בתבליט והעירייה פגעה בתבליט, שעה שהתנהלותה הייתה בלתי סבירה,

בכך שלא הביאה מומחה למקום ולא פעלה לנטרל הסכנה המיידית, לה טענה היא, באופן זמני, כתוצאה מנפילת אריחים. כן נקבע שקניספל הינו בעל הזכות המוסרית בתבליט וככזה זכאי הוא, ששמו יקרא על יצירתו ושלא ייעשה בה כל סילוף וגם/או כל פגימה.

בפסק-הדין נקבע שהשמדת הפסל גרמה לפגיעה בשמו ובכבודו של קניספל, שעה שהעירייה זרקה היצירה, כפסולת, כאשר יש בכך כדי להצביע שהיצירה שנועדה להחזיק מעמד עשרות רבות של שנים, מה-עוד שתחזוקה היצירה, בידי העירייה, לא נעשה באופן מקצועי, שכן עובדה היא שהאריחים נפלו, כביכול מבלי יכולת לחזקם ולתקן הטיח המחבר אותם לקיר וגם/או החיזוקים שהפסל דאג לעשות בזמנו. יש בה אף להצביע כי ערכו של הפסל הוא כה זניח, עד שאין כדאיות לתחזקו. בוודאי שהתנהלות זו פוגעת בשמו, במוניטין ובכבודו של קניספל.

בית המשפט המחוזי, בחיפה דן בעניין הפיצויים המגיעים לקניספל. לעניין הערכת שווי היצירה, קבעה השופטת, כי יש להעריך הפסל, לפי שילוב של העבודה שהושקעה בתבליט, לרבות השכר עבור הגיית הרעיון, עלות החומרים, בחישוב לפי 64 תבליטים, וסיכויי של קניספל למצוא קונה במחיר זה היום. עוד נקבע שלקניספל נגרמו נזקים נוספים, דוגמת פגיעה במוניטין ועוגמת נפש. השופטת, שושנה שטמר, קבעה בפסק-דינה כי על-אף שקניספל לא הוכיח כי ההימנעות מלהתקשר עמו בפרויקטים אותם הזכיר באה בשל השמדת הפסל, הרי יש בפרסום כדי לעורר תהיות על איכות עבודתו. לכן, העמיד הוא סכום הנזק, כפיצוי עקב פגיעה במוניטין בסכום של 40,000 שקלים.

בית משפט המחוזי, בחיפה, קבע עוד, כי אין ספק, שהשמדת התבליט, באופן כה רשלני, בידי העירייה, גרמה לקניספל, עגמת נפש גדולה. בנסיבות אלה אמדה השופטת, שושנה שטמר, בפסק-דינה הפיצוי בראש הנזק של עגמת נפש, בסכום של 60,000 שקלים. בנסיבות אלה, לא מצאה השופטת לנכון לפסוק לקניספל לזכותו ולחובת העירייה, גם פיצויים עונשיים.

העירייה חויבה, בנוסף, לשלם לקניספל בפסק-דינו זה של בית המשפט המחוזי, בחיפה, סכום של 433,920 שקלים, עבור שווי התבליט, סכום של 40,000 שקלים - שפורט, עוד קודם לכן - בגובה של שקלים והסכן שנזכר, גם הוא, קודם לכן בגובה של 60,000 שקלים. עיריית חיפה חויבה במצב דברים זה - לשלם לקניספל, סכום פיצויים כולל בגובה 533,920 שקלים, כאשר לסכום זה הצטרפו ריבית חוקית והפרשי הצמדה מיום הגשת התביעה. בנוסף חויבה עיריית חיפה לשלם לקניספל שכר טירחת עורך דינו וכן הוצאותיו בסכום כולל (לרבות שכר טירחת מומחים ואגרה ומע"מ) של 75,000 שקלים.

• הכותב הוא השותף-המייסד של ד"ר חיים שטנגר, משרד עורכי דין ומשרדו מתמחה בתחום המשפט הפלילי, דיני מעצרים, כמו-גם בתחומי המשפט העסקי, דיני חברות, פירוקים ופשיטות-רגל, דיני ירושות וסכסוכים עסקיים-משפחתיים ודיני משפחה, כמו-גם בהופעות בבג"ץ ובענייני עתירות מנהליות, קניין רוחני ומקרקעין. ד"ר חיים שטנגר, אינו עובד במקצועו, במהלך השנה הקרובה ובמקומו עובדים - בתקופה זו - עורכי הדין אורי פנטיילט וארון שצמן.

חיים שטנגר

תאריך: 09/02/2016 | עודכן: 09/02/2016

מועדון הבלוגרים	עוקבים: 261 * לקבלת רשימות חיים שטנגר לדוא"ל שלך הקלק כאן
מועדון VIP	להצטרפות הקלק כאן

תגיות: עוקבים - לקבלת רשימות חדשות עם הופעת ריבית • שושנה שטמר

רשימות קודמות

• יבדקו החשדות בפלילים נגד רות דוד מחדש

רשימתו של איתמר לוי (מחלקה ראשונה - 8.2.2016), ממנה עולה, כי פרקליט מחוז תל אביב, שלמה (מומי) למברגר, טרפד לכאורה בדיקתה של נציבת הביקורת על הפרקליטות, השופטת בדימוס, הילה גרסטל, בפרשת פרקליטת מחוז תל אביב (פלילי), לשעבר, רות דוד, מעוררת מחדש שאלות ותהיות שהועלו, באשר להתנהגותה והתנהלותה של פרקליטת מחוז לשעבר זו, אשר דומה בכל הכבוד